

ประกาศสภาการพยาบาล

เรื่อง แนวทางบริการการพยาบาลทางไกล (Tele-nursing Service)

ตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ สภาการพยาบาลมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการศึกษา การบริการ การวิจัยและความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ดังนั้น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพบริการการพยาบาลทางไกล ซึ่งเป็นหนึ่งในรูปแบบบริการสุขภาพที่จำเป็นเพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการการพยาบาลที่มีมาตรฐานได้สะดวก และลดข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์ของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๙) ประกอบมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติคณะกรรมการสภาการพยาบาลในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ สภาการพยาบาล จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง แนวทางบริการการพยาบาลทางไกล (Tele-nursing Service)”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง แนวทางการพยาบาลทางไกล (Tele-nursing) ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“บริการการพยาบาลทางไกล (Tele-nursing Service)” หมายความว่า การจัดระบบและการให้การพยาบาลแก่ประชาชนผู้ขอรับบริการ เพื่อการตรวจติดตามอาการและแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ การป้องกันโรค การส่งเสริม การฟื้นฟูสุขภาพ การให้บริการปรึกษา การสอนสาธิต การให้คำแนะนำ ภายใต้ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเป็นการให้บริการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในระบบบริการสุขภาพทางไกล (Tele Health) หรือระบบการแพทย์ทางไกล (Tele Medicine) ผ่านทางเทคโนโลยีและการสื่อสารแบบสองทาง ที่สถานพยาบาลจัดขึ้น รวมถึงเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจให้การพยาบาล เช่น ประวัติความเจ็บป่วย การวินิจฉัยโรคและการรักษาพยาบาล ผลการตรวจห้องปฏิบัติการ ผลการตรวจทางรังสีวิทยา เป็นต้น

“ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร” หมายความว่า ระบบที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหลายชนิดมาใช้ เพื่อสนับสนุนการให้บริการการพยาบาลทางไกล

“สถานพยาบาล” หมายความว่า สถานพยาบาลที่เป็นของภาครัฐและ/หรือเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

“ผู้ให้บริการการพยาบาลทางไกล” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากสภาการพยาบาลและปฏิบัติงานในสถานพยาบาล

“ผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล” หมายความว่า บุคคลที่ต้องการการดูแลต่อเนื่องและ/หรือการดูแลระยะยาว และขอรับบริการการพยาบาลทางไกล

ข้อ ๕ องค์ประกอบในการให้บริการการพยาบาลทางไกล มีดังต่อไปนี้

๕.๑ สถานพยาบาลที่ให้บริการการพยาบาลทางไกล ต้องจัดให้มี

(๑) แพลตฟอร์มการสื่อสาร (Communication Platform) ที่นำมาใช้ในการให้บริการการพยาบาลทางไกลสามารถสื่อสารระหว่างผู้ให้บริการการพยาบาลทางไกลและผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลอย่างชัดเจน

(๒) ระบบทะเบียนและการบันทึกประวัติผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลและข้อมูลการให้บริการ เช่น ระบบข้อมูลสุขภาพอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Health Record - EHR)

(๓) อุปกรณ์ตรวจวัดและส่งข้อมูลสุขภาพ (Remote Monitoring Devices)

(๔) ซอฟต์แวร์วิเคราะห์และสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System - DSS)

(๕) ระบบการนัดหมายและการจัดการเวลา (Scheduling and Workflow Management)

(๖) ระบบการจัดการยาหรือแผนการรักษา (Medication/Treatment Management)

(๗) ความปลอดภัยและการเข้ารหัสข้อมูล (Data Security and Encryption)

(๘) ระบบการบันทึกข้อมูล เสียง/ภาพ หรือวิดีโอ ระหว่างการให้บริการการพยาบาลทางไกล โดยต้องรักษาความลับของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ ผู้ให้บริการการพยาบาลทางไกล

(๑) ให้บริการการพยาบาลทางไกล ภายใต้จริยธรรมแห่งวิชาชีพ และสามารถปฏิเสธการให้บริการ หากพบว่ามีข้อจำกัดในเรื่องข้อมูลด้านสุขภาพของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลและ/หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(๒) ต้องมีความรู้และทักษะของผู้ให้บริการการพยาบาลทางไกล เป็นไปตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

๕.๓ ผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล

(๑) ต้องขึ้นทะเบียนไว้กับสถานพยาบาล และเคยได้รับการพยาบาลแบบต่อหน้ากับผู้ให้บริการการพยาบาลทางไกลมาก่อน

(๒) ต้องยอมรับการบันทึกข้อมูลเสียงหรือวิดีโอในขณะที่ให้บริการ

(๓) สามารถยกเลิกการรับบริการการพยาบาลทางไกลได้

ข้อ ๖ แนวทางปฏิบัติในการให้บริการการพยาบาลทางไกล

๖.๑ ต้องมีการยืนยันตัวตนของผู้ให้บริการการพยาบาลทางไกล และผู้รับบริการ ภายใต้มาตรฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานพยาบาลนั้น

๖.๒ ทบทวนประวัติสุขภาพ ประวัติการรักษาพยาบาล และประเมินภาวะสุขภาพเพิ่มเติม ตามแนวทางการดูแลทางคลินิกที่สถานพยาบาลกำหนด

๖.๓ วิเคราะห์ข้อมูลตัดสินใจประเมินความรุนแรง ความเสี่ยง วินิจฉัยปัญหา และความต้องการของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล และวางแผนการพยาบาลสำหรับผู้รับบริการ การพยาบาลทางไกลเป็นรายบุคคล

๖.๔ ให้การพยาบาลหรือช่วยเหลือแก้ไขปัญหาย่างเหมาะสม ตามปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการตามแผนการพยาบาล

๖.๕ ประเมินผลการให้บริการการพยาบาลทางไกลตามแนวทางการดูแลทางคลินิก ที่สถานพยาบาลกำหนด

๖.๖ ประสานการส่งต่อเมื่อประเมินพบว่าผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลควรไปรับบริการ ในสถานพยาบาลที่มีศักยภาพที่เหมาะสมกับอาการหรือปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล

๖.๗ บันทึกรายงานการพยาบาลทางไกลในระบบบันทึกการพยาบาล รวมถึงบันทึก การให้บริการการพยาบาลทางไกลในระบบสารสนเทศโรงพยาบาล (HIS: Hospital Information System) ตามที่สถานพยาบาลกำหนด

ข้อ ๗ การปรึกษาระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์กับบุคลากร สาธารณสุขอื่นที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ถือว่าเป็น การให้บริการการพยาบาลทางไกล ตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

รองศาสตราจารย์สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ

นายกสภาการพยาบาล

เรื่อง ความรู้และทักษะของผู้ให้บริการการพยาบาลทางไกล

ผู้ให้บริการการพยาบาลทางไกล ต้องได้รับการเตรียมความพร้อม เพื่อให้มีความรู้และทักษะดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

๑. ความรู้ทางคลินิกและทักษะการประเมินปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล

๑.๑ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและอาการของโรคต่าง ๆ ของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลที่ให้บริการเป็นอย่างดี รวมถึงสามารถตัดสินใจ จัดการกับปัญหาทั้งการป้องกันและให้การรักษา หรือช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับการบริการทางไกล โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์การทำงาน

๑.๒ ทักษะในการประเมินผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลผ่านแพลตฟอร์มเสมือนการตรวจสอบอาการผ่านการสังเกต ชักประวัติ สอบถามอาการผ่านระบบการสื่อสารระยะไกล (Remote assessments) โดยไม่ต้องตรวจร่างกาย

๒. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

๒.๑ ทักษะในการสื่อสารผ่านวิดีโอ โทรศัพท์ แพลตฟอร์ม ส่งข้อความ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ในระบบบริการการพยาบาลทางไกล ครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนก่อนการรับบริการ จนถึง สิ้นสุดการรับบริการ

๒.๒ ความเข้าใจในวัฒนธรรม ผู้ให้บริการการพยาบาลทางไกล ควรไวต่อการตอบสนองของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล/ผู้ใช้บริการที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะเมื่อทำงานกับผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลที่มาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจที่หลากหลาย

๓. ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสุขภาพทางไกล (Telehealth Technology)

๓.๑ ความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสุขภาพทางไกล (Telehealth Technology) เช่น การบันทึกสุขภาพอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Health Record) ระบบการสื่อสารทางไกลที่หน่วยงานกำหนด (Teleconferencing software) และการใช้อุปกรณ์การเฝ้าระวังติดตามผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลจากระยะไกล (remote monitoring devices) เช่น เครื่องวัดระดับน้ำตาล เครื่องวัดความดันโลหิต เป็นต้น และสามารถตอบสนองเมื่อมีสัญญาณเตือนจากอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ส่งจากผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล

๓.๒ ทักษะการแก้ปัญหาทางเทคนิคเบื้องต้น เพื่อช่วยเหลือผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล/ผู้รับบริการในการใช้งานอุปกรณ์ทั้งการสื่อสารและอุปกรณ์การเฝ้าระวังติดตามตัว (remote monitoring devices) ต่าง ๆ

๔. การรักษาจริยธรรม และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ การรักษาความลับของข้อมูลสุขภาพผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลตามหลักจริยธรรม และทักษะการใช้งานระบบบริการการพยาบาลทางไกลหรือการแพทย์ทางไกล โดยไม่ละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล/ผู้รับบริการ

๔.๒ ทักษะในการดำเนินการเพื่อความยินยอมที่ได้รับการบอกกล่าว (Informed consent) ก่อนเริ่มการให้บริการการพยาบาลทางไกล

๔.๓ การให้บริการโดยคำนึงถึงความเสมอภาคในการให้บริการ อาทิ การให้บริการตามลำดับคิว หรือหากจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง ต้องแจ้งเหตุผลความจำเป็นกับผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล

๔.๔ ทักษะการดูแลผ่านระบบบริการการพยาบาลหรือระบบสุขภาพทางไกลด้วยความเอื้ออาทร และปฏิบัติกับผู้รับบริการด้วยความอ่อนโยน

๔.๕ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และมีความรู้ ความเข้าใจขั้นตอนดำเนินการตามแนวทางการจัดเก็บและถ่ายโอนข้อมูลสุขภาพ ที่หน่วยงานกำหนด

๔.๖ ทักษะในการบันทึกรายงานการพยาบาลทางไกลในระบบบันทึกการพยาบาล รวมถึง บันทึกการให้บริการการพยาบาลทางไกลในระบบสารสนเทศโรงพยาบาล (HIS: Hospital Information System) Telemedicine อย่างชัดเจน ถูกต้องตามความเป็นจริง และครบถ้วน

๕. การดูแลความปลอดภัยของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลและการจัดการความเสี่ยง

๕.๑ ทักษะการตัดสินใจในการให้ข้อมูลและคำแนะนำทางเลือกเพื่อรับการดูแลผ่านทางวิธีการอื่นหรือส่งต่อไปรับการรักษาด้วยวิธีการอื่นอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในกรณีที่คาดว่าจะการตรวจวินิจฉัยหรือให้การรักษาพยาบาลผ่านทางการพยาบาลทางไกล อาจมีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์กับผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล

๕.๒ ทักษะในการจัดการในภาวะวิกฤต หรือ การจัดการเหตุฉุกเฉินหรืออาการทรุดลงของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกลจากระยะไกล และการประสานงานการดูแลในทีมสุขภาพ

๕.๓ ความรู้และทักษะในการติดตามผลลัพธ์ของผู้รับบริการการพยาบาลทางไกล วางแผนการติดตามอาการไม่พึงประสงค์ทางการแพทย์ทางไกลและส่งต่อข้อมูลเพื่อการดูแลต่อเนื่อง
